

บทที่ 2

ผลงานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาและทบทวนผลงานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยแบ่งผลงานที่ทบทวนออกเป็น 3 หมวด ได้แก่ ผลงานที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการแปล ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการแปลหน่วยสร้างกรรมวาจก และผลงานที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์พหุการก

2.1 ผลงานที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการแปล

ปีเตอร์ นิวมาร์ก (Newmark 1988: 9) เสนอแนวความคิดว่า ทฤษฎีการแปลมีความสำคัญต่อการแปล เพราะทฤษฎีการแปลจะช่วยชี้ให้เห็นปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการแปล และมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาเหล่านั้น พร้อมทั้งขบวนการต่าง ๆ ที่อาจนำมาใช้ในการแปลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อันจะทำให้ผู้แปลสามารถเลือกวิธีการแปลที่เหมาะสมมาใช้กับประเภทของบทความแต่ละประเภทได้ นิวมาร์กยังชี้ให้เห็นอีกว่า ทฤษฎีการแปลมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีภาษา เพราะการแปลคือการใช้ภาษา และการใช้ภาษาก็มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีภาษา นิวมาร์ก เรียกทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาว่า ทฤษฎีด้านหน้าที่ของภาษา (functional theory of language) ตามทฤษฎีนี้ การใช้ภาษาแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ (Newmark 1988: 39-42) ดังนี้

ก. การใช้ภาษาเพื่อการแสดงออก (Expressive function) ผู้เขียนจะเป็นหลักสำคัญในการใช้ภาษาลักษณะนี้ กล่าวคือ การใช้ภาษาจะมีลักษณะเป็นการแสดงความรู้สึกนึกคิดเฉพาะตัวผู้เขียน เช่น นวนิยาย โคลงกลอน คำปราศรัย เอกสารทางกฎหมายที่ก่อให้เกิดความเชื่อถือในตัวผู้เขียน หรือการใช้ภาษาที่มีลักษณะเป็นส่วนตัว เช่น การเขียนบันทึกจดหมายส่วนตัว เป็นต้น

ข. การใช้ภาษาเพื่อให้สาระข้อมูล (Informative function) หลักสำคัญของการใช้ภาษาลักษณะนี้ จะอยู่ที่สถานการณ์แวดล้อม หรือการรายงานความรู้ความคิดหรือทฤษฎี

ตัวอย่างรูปแบบของการใช้ภาษาลักษณะนี้ เช่น ที่พบในหนังสือบทเรียน รายงานทางวิชาการ บทความในหนังสือพิมพ์ รายงานการประชุม เป็นต้น

ค. การใช้ภาษาเพื่อเรียกร้อง (Vocative function) การใช้ภาษาลักษณะนี้จะมุ่งที่ผู้อ่านหรือผู้รับสารเป็นหลักสำคัญ เพื่อสื่อให้ผู้รับสารกระทำ หรือมีความคิดความรู้สึกตามที่เสนอในข้อความนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น ประกาศ แจ้งความ โฆษณาชวนเชื่อ และการเขียนเชิญชวนแบบต่าง ๆ

อย่างไรก็ดี จะพบว่า ถึงแม้บทความส่วนใหญ่จะเน้นการใช้ภาษาลักษณะใดลักษณะหนึ่ง แต่ก็มีการใช้ภาษาลักษณะอื่นปนอยู่ด้วย

นอกจากนี้ นิวมาร์ก (Newmark 1988: 45-47) ได้กล่าวถึงวิธีการแปลที่สำคัญ 8 วิธี ซึ่งเขาได้แยกออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ การแปลแบบเน้นภาษาต้นฉบับ (source language) และการแปลแบบเน้นภาษาเป้าหมาย (target language) โดยการแปลแต่ละลักษณะจะแบ่งได้เป็น 4 วิธี นิวมาร์กได้เสนอวิธีการแปลรวมทั้งสิ้น 8 วิธีนี้ ในตารางรูปตัววี (V) ดังแสดงไว้ข้างล่าง โดยจะเห็นได้ว่า วิธีการแปลแบบเน้นการใช้ภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมายมากที่สุดซึ่งได้แก่ การแปลคำต่อคำ และการตัดแปลงในฉบับแปล ตามลำดับ จะปรากฏในอันดับสูงสุดและในส่วนกว้างสุดของตาราง ซึ่งในขณะที่เดียวกันแสดงให้เห็นว่า วิธีการแปลทั้งสองวิธีนี้มีลักษณะที่แตกต่างกันมากที่สุด ส่วนวิธีการแปลแบบเน้นการใช้ภาษาทั้งสองภาษาน้อยที่สุดซึ่งได้แก่ การแปลเชิงอรรถศาสตร์ และการแปลเชิงสื่อสารนั้น จะปรากฏในอันดับล่างสุดและอยู่ในส่วนที่แคบที่สุดของตาราง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แม้ว่าวิธีการแปลทั้งสองจะมีลักษณะแตกต่างกัน กล่าวคือ การแปลเชิงอรรถศาสตร์จะเป็นวิธีการแปลให้ใกล้เคียงกับลักษณะการใช้ภาษาต้นฉบับ ในขณะที่การแปลเชิงสื่อสารจะเน้นที่การใช้ภาษาเป้าหมาย แต่วิธีการแปลทั้งสองวิธีจะมีความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกัน เพราะในการแปลข้อความหนึ่ง ๆ ผู้แปลจะต้องคำนึงถึงทั้งการใช้ภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมาย ซึ่งอาจทำให้ต้องใช้วิธีการแปลทั้งสองวิธีร่วมกัน

การแปลแบบเน้นภาษาต้นฉบับ

การแปลแบบเน้นภาษาเป้าหมาย

การแปลคำต่อคำ

การตัดแปลงในฉบับแปล

การแปลตรงตัว

การแปลเอาความ

การแปลตามต้นฉบับ

การแปลตามสำนวน

การแปลเชิงอรรถศาสตร์

การแปลเชิงสื่อสาร

วิธีการแปลทั้ง 8 วิธีที่ นิวมาร์กเสนอไว้ มีลักษณะดังนี้

1) การแปลคำต่อคำ (word-for-word translation) เป็นวิธีการแปลที่ นิวมาร์กกล่าวว่า มีลักษณะเน้นภาษาต้นฉบับมากที่สุด โดยจะปรากฏอยู่ในอันดับสูงสุดของการแปลแบบเน้นภาษาต้นฉบับ การแปลวิธีนี้จะรักษาการเรียงลำดับคำ (word order) ในภาษา เป้าหมายให้ตรงกับการเรียงลำดับคำในภาษาต้นฉบับ การแปลคำต่าง ๆ ที่ปรากฏในต้นฉบับ จะแปลตามความหมายทั่วไปของคำนั้น ๆ ไม่ได้แปลตามความหมายที่อาจเปลี่ยนไปตามบริบทที่ คำนั้นปรากฏอยู่ วิธีการแปลนี้มักจะใช้เพื่อศึกษากลไกทางภาษาของภาษาต้นฉบับ หรือใช้เป็น วิธีหนึ่งในการแปลข้อความที่แปลยาก โดยแปลคำต่อคำเพื่อใช้เป็นฉบับร่าง ก่อนที่จะแปลและ เรียบเรียงใหม่เป็นฉบับสมบูรณ์

2) การแปลตรงตัว (literal translation) การแปลลักษณะนี้ ผู้แปล พยายามถ่ายทอดลักษณะหน่วยสร้างของภาษาเป้าหมายให้เทียบเท่ากับหน่วยสร้างทางไวยากรณ์ ของภาษาต้นฉบับให้มากที่สุด และยังคงรักษาความหมายทั่วไปของคำศัพท์แต่ละคำไว้ ไม่ได้แปล ตามความหมายที่อาจเปลี่ยนไปตามบริบท

3) การแปลตามต้นฉบับ (faithful translation) วิธีการแปลนี้ ผู้แปล จะรักษาความมุ่งหมายในการเขียนของภาษาต้นฉบับ และการเสนอข้อความให้ตรงกับที่ผู้เขียน ถ่ายทอดไว้ โดยผู้แปลพยายามที่จะสื่อความหมายของคำให้ตรงตามความหมายที่ปรากฏในบริบท ต่าง ๆ ในต้นฉบับ และถ่ายทอดเป็นภาษาเป้าหมายที่เทียบเท่ากับภาษาต้นฉบับ โดยอยู่ภายใน ขอบเขตข้อจำกัดของลักษณะ โครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาเป้าหมายนั้น

4) การแปลเชิงอรรถศาสตร์ (semantic translation) เป็นการแปลที่เน้น ภาษาต้นฉบับน้อยที่สุด โดยจะปรากฏอยู่ในอันดับล่างสุดของการแปลแบบเน้นภาษาต้นฉบับ การ แปลนี้มีลักษณะที่ต่างจากการแปลตามต้นฉบับ คือ ผู้แปลจะคำนึงถึงการใช้ภาษาที่สละสลวยของ ต้นฉบับมากขึ้น โดยผู้แปลอาจเลือกใช้คำอื่น ๆ ในภาษาเป้าหมายที่มีความหมายใกล้เคียงกับ ความหมายเดิมของคำในภาษาต้นฉบับ แทนที่จะใช้แต่คำที่เทียบเท่ากัน เพื่อหลีกเลี่ยงที่จะใช้คำ ซ้ำ หรือคำที่ไม่สละสลวยในฉบับแปล ทั้งนี้ ผู้แปลจะพิจารณาความหมายที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้ง ในภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมาย

5) การดัดแปลงในฉบับแปล (adaptation) เป็นวิธีการแปลที่เป็นอิสระและเน้น ภาษาเป้าหมายมากที่สุดโดยจะปรากฏอยู่ในอันดับสูงสุดของการแปลแบบเน้นภาษาเป้าหมาย มัก

จะใช้ในการแปลบทละคร และโคลงฉันทกาศกอลอน ข้อความในฉบับแปลจะเป็นข้อความที่ผู้แปลเรียบเรียงขึ้นใหม่ตามลักษณะทางวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมาย โดยตัดแปลงมาจากลักษณะหรือแนวความคิดทางวัฒนธรรมเดิมในภาษาต้นฉบับ ทั้งนี้ ผู้แปลจะยังคงรักษาเค้าโครงเรื่อง และแนวความคิดของเรื่องเดิมไว้

6) การแปลเอาความ (free translation) เป็นการแปลซึ่งผู้แปลจะถ่ายทอดความหมายตามเค้าความหมายเดิมของต้นฉบับ แต่ไม่ได้รับรักษารูปแบบทางภาษา หรือลักษณะโครงสร้างของภาษาต้นฉบับไว้เลย

7) การแปลตามสำนวน (idiomatic translation) เป็นวิธีการแปลที่เสนอความหมายที่ปรากฏในต้นฉบับในรูปแบบที่แตกต่างไป กล่าวคือ ผู้แปลมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงความหมายเดิมของต้นฉบับ โดยการเลือกใช้คำและสำนวนที่อาจไม่ปรากฏในต้นฉบับ

8) การแปลเชิงสื่อสาร (communicative translation) เป็นวิธีการแปลที่เน้นภาษาเป้าหมายน้อยที่สุด และปรากฏอยู่ในอันดับล่างสุดของการแปลแบบเน้นภาษาเป้าหมาย ซึ่งผู้แปลพยายามที่จะถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับที่ปรากฏในปริบทให้อยู่ในรูปแบบความหมายหรือ ลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาเป้าหมายที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจ และยอมรับได้อย่างดีและถูกต้อง ซึ่งรูปแบบและการใช้ภาษาดังกล่าวอาจจะแตกต่างจากรูปแบบและการใช้ภาษาในต้นฉบับ

จะเห็นได้ว่า การแปลเชิงอรรถศาสตร์และการแปลเชิงสื่อสาร เป็นวิธีการแปลที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ มีวัตถุประสงค์ที่จะถ่ายทอดความหมายให้กระชับ อย่างไรก็ตาม นิวมาร์ก ได้เสนอแนวความคิดว่า วิธีการแปลเชิงอรรถศาสตร์ ควรใช้ในการแปลข้อความเพื่อการแสดงออก และวิธีการแปลเชิงสื่อสาร ควรใช้กับข้อความเพื่อให้สาระข้อมูล และข้อความเพื่อเรียกร้อง (Newmark 1988: 47)

การแปลข่าวต่างประเทศผ่านดาวเทียม ซึ่งผู้วิจัยนำมาศึกษาในวิทยานิพนธ์นี้ อาจจัดได้ว่า เป็นการใช้ภาษาเพื่อให้สาระข้อมูล นิวมาร์ก (1988: 47) กล่าวไว้ว่า ในการแปลข้อความที่มีลักษณะการใช้ภาษาเพื่อให้สาระข้อมูลนั้น ควรใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสาร ซึ่งมุ่งที่จะให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายเดิมของต้นฉบับในรูปแบบของการใช้ภาษาเป้าหมายมากกว่าการแปลให้มีรูปแบบตรงกับภาษาต้นฉบับ ดังนั้น ในการแปลข่าวต่างประเทศผ่านดาวเทียมที่จะกล่าวถึงในวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยจึงคาดว่า จะพบหน่วยสร้างภาษาไทยที่ไม่ตรงกับหน่วยสร้างกรรมวาจก

ภาษาอังกฤษที่ปรากฏในต้นฉบับ แต่ผู้แปลจะต้องรักษาความหมายเดิมของต้นฉบับไว้

2.2 ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการแปลหน่วยสร้างกรรมวาจก

ในการแปลจากภาษาหนึ่ง ไปสู่อีกภาษาหนึ่งนี้ ลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่แตกต่างกันระหว่างภาษาต้นฉบับกับภาษาเป้าหมายอาจก่อให้เกิดปัญหาในการแปลได้ การแปลหน่วยสร้างกรรมวาจก (passive construction) ก็เป็นปัญหาทางไวยากรณ์ที่สำคัญปัญหาหนึ่ง ซึ่งมีผู้กล่าวถึงแนวทางในการแก้ปัญหาการแปลหน่วยสร้างกรรมวาจกไว้ดังนี้

ยูจิน เอ ไนดา (Nida 1961) ได้กล่าวถึงการแปลหน่วยสร้างกรรมวาจกในคัมภีร์ไบเบิลว่า ภาษาหลาย ๆ ภาษา อาจใช้หน่วยสร้างกรรมวาจกในลักษณะหรือหน้าที่ที่ต่างกักัน และลักษณะการใช้หน่วยสร้างดังกล่าวในแต่ละภาษา ก็อาจไม่สอดคล้องหรือใกล้เคียงกัน หรือในบางภาษาอาจไม่มีการใช้หน่วยสร้างกรรมวาจกเลย ดังนั้น จึงมักก่อให้เกิดปัญหาในการแปลหน่วยสร้างกรรมวาจก ไนดาได้เสนอวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวในการแปลคัมภีร์ไบเบิลว่า ผู้แปลอาจใช้วิธีเปลี่ยนรูปแบบทางไวยากรณ์จากหน่วยสร้างกรรมวาจกในภาษาต้นฉบับเป็นหน่วยสร้างกรรมตวจก (active construction) ในฉบับแปลโดยพยายามรักษาความหมายของคำกริยาเดิมไว้ หรืออาจเปลี่ยนความหมายของคำกริยาให้เหมาะสม โดยยังคงเค้าความหมายเดิมอยู่

มิลเดรด แอล ลาร์สัน (Larson 1984) กล่าวว่า รูปหน่วยสร้างกรรมวาจกในภาษาหลาย ๆ ภาษาอาจมีลักษณะการใช้แตกต่างกัน เช่น ในภาษาอังกฤษ มักใช้หน่วยสร้างกรรมวาจกเพื่อแสดงให้เห็นการใช้นามวลีในลักษณะที่ต่างกันในระยะ เช่น นามวลีที่มีลักษณะเป็นผู้ถูกกระทบจากการกระทำ เป็นผลของการกระทำ หรือเป็นผู้รับผลประโยชน์ เป็นต้น นอกจากนี้ หน่วยสร้างกรรมวาจกในภาษาอังกฤษยังอาจใช้เพื่อแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของหัวเรื่องที่กำลังกล่าวถึงนามวลีตัวเดียวกันอีกด้วย แต่ภาษาไทยจะใช้หน่วยสร้างกรรมวาจกในลักษณะที่ต่างกัน คือ ใช้เพื่อสื่อความรู้สึกที่ไม่ติดต่อกับสิ่งที่กล่าวถึง หรือได้รับข่าวสารที่ไม่ติดต่อกัน เช่น ถูกฆ่า ถูกตี (Larson 1984: 225) เป็นต้น

ลาร์สัน เห็นว่า การแปล คือ การถ่ายทอดความหมายจากภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาเป้าหมาย ซึ่งผู้แปลจะต้องรักษาความหมายเดิมของภาษาต้นฉบับไว้ แต่อาจเปลี่ยนแปลงรูปแบบ

การเสนอความหมายให้ปรากฏในรูปแบบการใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติของภาษาเป้าหมายนั้น ๆ
 ดังนั้น ในการแปลหน่วยสร้างกรรมวาจกในต้นฉบับ จึงอาจไม่จำเป็นต้องเสนอในรูปหน่วยสร้าง
 กรรมวาจกในภาษาเป้าหมาย แต่ความหมายของหน่วยสร้างดังกล่าว อาจปรากฏในรูป
 หน่วยสร้างกรรตุวาจก หรือหน่วยสร้างอื่น ๆ ตามลักษณะทางไวยากรณ์ที่เป็นที่ยอมรับและ
 เข้าใจกันในภาษาเป้าหมาย การเลือกใช้รูปแบบทางไวยากรณ์ที่เหมาะสมในการแปลนั้น ควร
 จะพิจารณาหน้าที่ของโครงสร้างทางไวยากรณ์ในภาษาเป้าหมายเป็นพื้นฐานสำคัญ ผู้แปลไม่
 จำเป็นต้องแปลให้ตรงตามรูปแบบทางไวยากรณ์ของภาษาต้นฉบับ แต่ควรจะศึกษาความแตกต่าง
 ของโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาทั้ง 2 ภาษา เพื่อจะได้เลือกใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง
 และเหมาะสม

เชวง จันทรเชตต์ (2528: 73) กล่าวว่า หน่วยสร้างกรรมวาจกเป็นที่นิยมใช้
 ในภาษาอังกฤษมากกว่าในภาษาไทย โดยเฉพาะเมื่อต้องการกล่าวถึงสิ่งที่ถูกกระทำมากกว่า
 ผู้กระทำ แต่ในภาษาไทยมักนิยมใช้คำว่า "ถูก" กับกรกระทำที่เป็นไปในทางที่ไม่ดีเท่านั้น
 เช่น ถูกทำร้าย ถูกกล่าวหา เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการแปลหน่วยสร้างภาษาอังกฤษเป็น
 ภาษาไทย ดังนั้น การแปลหน่วยสร้างกรรมวาจกจากภาษาอังกฤษ จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูป
 ประโยคในภาษาไทย เพื่อให้ได้รูปประโยคที่นิยมใช้กันในภาษาไทย ซึ่งอาจมีรูปแบบประโยค
 อื่น ๆ ที่มีความหมายเทียบเท่ากับหน่วยสร้างในต้นฉบับ เช่น การใช้คำกริยาว่า "ได้รับ" กับ
 การกระทำที่เป็นไปในทางที่ดี เป็นต้น นอกจากนี้ เชวง ได้ยกตัวอย่างรูปประโยคภาษาไทย
 อื่น ๆ ที่เทียบเท่ากับหน่วยสร้างกรรมวาจกจากภาษาอังกฤษ แต่ไม่ได้กล่าวถึงลักษณะโครงสร้าง
 ทางไวยากรณ์ที่ชัดเจน

วรนาถ วิมลเจลา (2528: 71) กล่าวถึงปัญหาในการแปลคำกริยาจำพวก
 กรรมวาจกในภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยเช่นเดียวกับ เชวง จันทรเชตต์ ว่า คำกริยา "ถูก"
 มักใช้ในความหมายไม่ดี ดังนั้น การใช้คำกริยา "ถูก" ในบางประโยค เช่น "จดหมายถูก
 เขียนโดยเพื่อน" จึงเป็นรูปประโยคที่ไม่นิยมใช้ในภาษาไทย แต่เป็นรูปประโยคที่ได้รับอิทธิพล
 มาจากรูปหน่วยสร้างกรรมวาจกจากภาษาอังกฤษ ซึ่งทำให้เห็นได้ชัดว่า รูปประโยคภาษาไทย
 ดังกล่าวเป็นรูปประโยคที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ

เฉลิมศรี จันทสิงห์ (2528: 56-57) กล่าวว่า การแปลหน่วยสร้างกรรมวาจก
 ภาษาอังกฤษควรเลือกใช้คำในโครงสร้างทางไวยากรณ์ภาษาไทยที่เหมาะสมกับความหมายเดิม

ในด้านฉบับ ดังนี้

- 1) ควรใช้คำกริยา "ได้รับ" ในประโยคที่ให้ความหมายไปในทางที่ดี เช่น

ภาษาอังกฤษ : He was awarded the Nobel Prize in 1966.

ภาษาไทย : เขาได้รับรางวัลโนเบลในปี 1966

- 2) อาจเลือกใช้โครงสร้าง "ถูก (กระทำ) อย่างใดอย่างหนึ่ง" ในความหมายที่

เสียหาย เช่น

ภาษาอังกฤษ : He was cruelly murdered.

ภาษาไทย : เขาถูกฆาตกรรมอย่างทารุณ

- 3) อาจจะเลือกใช้ข้อความอื่น หรืออาจจะละไว้ เพื่อให้บทแปลมีลักษณะเป็น

ภาษาไทยที่สมบูรณ์ เช่น

ภาษาอังกฤษ : I don't think there's anythings more to be done.

Thank you for all your help.

ภาษาไทย : ฉันคิดว่าไม่มีอะไรจะต้องทำอีกแล้ว ขอขอบคุณมากที่ช่วยเหลือ

- 4) ในบางกรณีจะต้องคำนึงถึงผู้กระทำกริยาว่าเป็นใคร และเลือกใช้ภาษาไทยให้

เหมาะสมกับสถานะของผู้กระทำ เช่น

ภาษาอังกฤษ : This dynasty was originated by King Rama I.

ภาษาไทย : ราชวงศ์นี้ สถาปนาขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก หรือ
พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงสถาปนาราชวงศ์นี้

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (Prasithrathsint 1983) ได้วิเคราะห์หน่วยสร้าง
ภาษาไทยที่เทียบเท่ากับหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษ โดยรวบรวมข้อมูลจากบทความทาง
วิชาการ 3 บทความที่มีต้นฉบับภาษาอังกฤษและบทแปลเป็นภาษาไทย ผลการวิเคราะห์พบว่า
มีรูปประโยคภาษาไทย 10 รูปแบบที่ใช้ในการแปลหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษ โดย
เรียงลำดับจากโครงสร้างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษมากที่สุดไป
จนถึงน้อยที่สุด ซึ่งได้แก่

- 1) หน่วยสร้าง "ถูก" ที่ใช้ในความหมายที่ไม่ดี (thùuk "Adversative"
Passive) แต่จากข้อมูล พบว่า ไม่จำเป็นต้องเป็นความหมายที่ไม่ดี กล่าวคือ อาจมีลักษณะที่

เป็นกลาง (non-adversative) ก็ได้ ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

ภาษาอังกฤษ : ... in which uncertainty has been reduced ...

(ความหมายเป็นกลาง)

ภาษาไทย : ... ได้ถูกลดลง

ภาษาอังกฤษ : ... you are being used ... by Americans or for that matter anyone else. (ความหมายไม่ดี)

ภาษาไทย : ... ท่านถูกอเมริกาหรือประเทศใดก็ตามใช้

2) หน่วยสร้าง "ได้รับ" ที่ใช้ในความหมายที่ดี (dây-ráp "Favorable"

Passive) ตามด้วยนามวลีที่นำหน้าด้วย "การ" เช่น

ภาษาอังกฤษ : Thousands of people were protected from cholera ...

ภาษาไทย : ... ได้รับการป้องกันจาก ...

3) หน่วยสร้างที่ใช้กรรมกริยาแปลง (Derived Intransitive Passive)

เช่น

ภาษาอังกฤษ : The original of the treaty is stored in ...

ภาษาไทย : ... เก็บไว้ที่ ...

4) หน่วยสร้างที่ใช้กริยา "เป็น" (Be Passive) ตามด้วยนามวลี เช่น

ภาษาอังกฤษ : It is recognized that ...

ภาษาไทย : เป็นที่ยอมรับว่า ...

5) หน่วยสร้างที่แสดงสถานที่ โดยใช้กริยาแสดงสถานที่ "อยู่" (Locative

Pattern) ตามด้วย "ใน" และนามวลี เช่น

ภาษาอังกฤษ : The problems ... were studied by city planning experts.

ภาษาไทย : ... อยู่ในการศึกษาของ ...

6) หน่วยสร้างที่ใช้กรรมกริยา (Intransitive Equivalent) เช่น

ภาษาอังกฤษ : ... that have increasingly been diffused throughout the world.

ภาษาไทย : ... ซึ่งแพร่กระจายไป ...

7) หน่วยสร้างที่ใช้กริยา "มี" ตามด้วยนามวลี เช่น

ภาษาอังกฤษ : Stability is legitimately linked with ...

ภาษาไทย : ... มีความผูกพันกับ ...

8) หน่วยสร้างที่ใช้กริยา "มี" และไม่ปรากฏประธานหน้าประโยค หน่วยสร้างนี้จะขึ้นต้นประโยคด้วยกริยา "มี" ตามด้วยนามวลี เช่น

ภาษาอังกฤษ : 20 new wells were drilled.

ภาษาไทย : ได้มีการขุดบ่อน้ำ 20 บ่อ

9) หน่วยสร้างเทียบเท่าในการตีความ (Interpretative Equivalent)

ได้แก่ หน่วยสร้างอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วทั้ง 8 ลักษณะ โดยประธานของประโยคยังคงอยู่ในการกผู้ถูก (Patient) เช่น

ภาษาอังกฤษ : A modern road between Saraburi and Korat was seen as the
first step.

ภาษาไทย : ... เป็นก้าวแรก ...

10) ประโยคที่ใช้รูปหน่วยสร้างกรรมวาจก (Active Equivalent) ได้แก่

หน่วยสร้างที่นำประธานซึ่งเป็นผู้ถูกในหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษ มาเป็นกรรมของประโยคภาษาไทย และนำค่านามที่เป็นผู้กระทำในต้นฉบับ มาเป็นประธาน เช่น

ภาษาอังกฤษ : Volunteer troops of the "King Cobra" Battalion sent
by the Thai government to fight in South Vietnam are
transferred by trucks to a base ...

ภาษาไทย : (รถ) นำ (กองทหารอาสาสมัครไป) ...

นอกจากนี้ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ได้กล่าวถึงปัจจัย 4 ประการที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาษาไทยดังกล่าวข้างต้น ในการแปลหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษ ซึ่งได้แก่

1) การที่หน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษมีการใช้หลายลักษณะ อาจทำให้ผู้แปลเลือกใช้หน่วยสร้างภาษาไทยที่เทียบเท่ากันได้หลายประเภท ตัวอย่างการใช้หน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษลักษณะต่าง ๆ เช่น

- หน่วยสร้างกรรมวาจกทำหน้าที่เป็นคุณศัพท์ หรือกริยาแสดงสภาพ เช่น
be broken

The building (was old) and neglected.

- หน่วยสร้างกรรมวาจกที่แท้จริง เช่น

The building was neglected by the manager.

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ในการแปลหน่วยสร้างกรรมวาจกที่ทำหน้าที่เป็นคุณศัพท์หรือกริยาแสดงสภาพนั้น ส่วนใหญ่ผู้แปลจะเลือกใช้หน่วยสร้างภาษาไทย 3 ประเภทคือ หน่วยสร้างที่ใช้กรรมกริยา หน่วยสร้างที่ใช้กริยา "เป็น" และหน่วยสร้างที่ใช้กริยา "มี" ซึ่งหน่วยสร้างทั้ง 3 ลักษณะนี้แสดงให้เห็นสภาพการณ์มากกว่าการกระทำ การวิเคราะห์ดังกล่าวนี้จึงช่วยให้เห็นความแตกต่างของลักษณะต่าง ๆ ของการใช้หน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2) อิทธิพลของเนื้อหาของบทความและประเภทของผู้อ่าน เนื่องจากข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ได้จากบทความ 2 ประเภทคือ บทความทางประวัติศาสตร์และบทความทางรัฐศาสตร์ จากการวิเคราะห์ พบว่า บทความทางรัฐศาสตร์มีรูปแบบของหน่วยสร้างภาษาไทยที่เทียบเท่ากับหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษมากกว่าในบทความทางประวัติศาสตร์ แต่ลักษณะของหน่วยสร้างภาษาไทยดังกล่าวอาจไม่เป็นที่คุ้นเคย ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจากการที่งานแปลบทความทางรัฐศาสตร์นั้นมุ่งที่จะเสนอแนวความคิดหรือทฤษฎีให้เฉพาะนักวิชาการที่สนใจด้านนั้น ๆ โดยตรง ผู้แปลจึงพยายามที่จะรักษาความหมายและรูปแบบภาษาให้ใกล้เคียงกับรูปแบบภาษาต้นฉบับให้มากที่สุด แต่งานแปลทางประวัติศาสตร์เป็นการเสนอเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ให้แก่ผู้อ่านโดยทั่วไป ผู้แปลจึงไม่ได้รับรักษารูปแบบหรือโครงสร้างให้ตรงกับต้นฉบับ

3) ความแตกต่างในเรื่องของเวลาที่ผู้แปลเขียนบทความนั้น ช่วงเวลาที่ผู้แปลเขียนบทความนั้น อาจมีผลต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาษาไทย ที่เทียบเท่ากับหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษได้ เช่น รูปหน่วยสร้างภาษาไทยบางลักษณะอาจไม่ปรากฏในงานแปลที่เขียนขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1960 แต่มาปรากฏในงานแปลสมัยต่อมา เป็นต้น

4) ข้อจำกัดทางไวยากรณ์ของภาษาเป้าหมาย ในหน่วยสร้างภาษาไทยมีข้อจำกัดเกี่ยวกับนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค ทั้งนี้ อมรา ประสิทธิ์รัฐลินธุ์ ได้ยกหลักฐานจากการวิเคราะห์ของ เพียรศิริ เอกนิยม (Ekniyom 1982) ซึ่งกล่าวไว้ว่า

นามวลีที่สามารถปรากฏในตำแหน่งประธานของประโยคภาษาไทยจะมีข้อจำกัดทางการสื่อความ (Informational) คือ มีลักษณะเป็น [+given] ซึ่งได้แก่ นามวลีที่มีลักษณะเป็น [+definite] และ [+generic] หรือ nonspecific ดังนั้น นามวลีที่มีลักษณะเป็น [-definite] และ [+specific] จึงไม่สามารถปรากฏในตำแหน่งประธานที่อยู่ต้นประโยคได้ ตัวอย่างเช่น

ก. * นกหนึ่งตัวเกาะอยู่บนกิ่งไม้

ข. มีนกหนึ่งตัวเกาะอยู่บนกิ่งไม้

จากตัวอย่าง จะเห็นว่า นามวลีที่เป็นประธานของประโยค ก. มีลักษณะเป็น [-definite] และ [+specific] ซึ่งประโยคดังกล่าวจะไม่ใช่หรือไม่ยอมรับในภาษาไทย แต่จะใช้ประโยค ข. แทน โดยนามวลีนั้นจะปรากฏอยู่หลังคำกริยา มี ในประโยค "มี" บอกความคงอยู่

จากการศึกษาผลงานเกี่ยวกับการแปลหน่วยสร้างกรรมวาจก จะเห็นได้ว่า การแปลหน่วยสร้างกรรมวาจก โดยเฉพาะจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยนั้น ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ วิธีการหนึ่งในการแก้ปัญหาี้ คือ การเปลี่ยนรูปแบบทางไวยากรณ์จากหน่วยสร้างกรรมวาจกในภาษาต้นฉบับ เป็นหน่วยสร้างกรตุวาจกในภาษาฉบับแปล โดยผู้แปลอาจรักษาความหมายเดิมของคำกริยาไว้ หรืออาจเปลี่ยนแปลงความหมายของคำกริยาเล็กน้อย แต่ยังคงเค้าความหมายเดิมอยู่ ดังที่ในตาได้เสนอแนวความคิดไว้ในการแปลคัมภีร์ไบเบิล นอกจากนี้ ลาร์สันยังได้เน้นให้เห็นว่า ในการแปลจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง ผู้แปลอาจเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเสนอความหมายในภาษาเป้าหมายให้เป็นไปตามลักษณะการใช้ภาษาหรือโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษานั้น ๆ โดยพยายามรักษาความหมายเดิมของภาษาต้นฉบับไว้ ซึ่งตามแนวความคิดของลาร์สันเห็นว่า ความหมายเป็นหลักสำคัญของการแปล ในการแปลหน่วยสร้างกรรมวาจกก็เช่นเดียวกัน ผู้แปลอาจไม่จำเป็นต้องรักษาลักษณะหน่วยสร้างกรรมวาจกในภาษาเป้าหมายให้ใกล้เคียงกับหน่วยสร้างกรรมวาจกที่ปรากฏในภาษาต้นฉบับ ดังนั้น ผู้แปลควรศึกษาถึงความแตกต่างของโครงสร้างทางภาษาของภาษาทั้งสอง และพิจารณาเลือกใช้โครงสร้างของภาษาเป้าหมายที่เหมาะสม เพื่อสื่อความให้ตรงกับความหมายเดิมในภาษาต้นฉบับ

ในการแปลหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย เซวง จันทรเขตต์ และ วรรณถ วิมลเจลา ได้กล่าวถึงหน่วยสร้างภาษาไทยที่สำคัญ 2 ลักษณะ ที่เทียบเท่ากับ หน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษ ได้แก่ การใช้คำกริยา "ถูก" ในความหมายไม่ตี และ การใช้คำกริยา "ได้รับ" ในความหมายที่ตี นอกจากนี้ เซวง จันทรเขตต์ ได้ยกตัวอย่าง หน่วยสร้างภาษาไทยอื่น ๆ ที่อาจเทียบเท่ากับหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษ นอกเหนือ จากหน่วยสร้างทั้ง 2 ลักษณะที่กล่าวข้างต้นด้วย อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เขาไม่ได้กล่าวถึงลักษณะทาง ไวยากรณ์ของหน่วยสร้างเหล่านั้นโดยรายละเอียด

เฉลิมศรี จันทสิงห์ กล่าวถึงหน่วยสร้าง "ถูก" และ "ได้รับ" เช่นเดียวกับ เซวง จันทรเขตต์ และ วรรณถ วิมลเจลา และได้เสนออีกว่า การแปลหน่วยสร้างกรรมวาจก ภาษาอังกฤษ อาจมีการเลือกใช้ข้อความอื่นหรืออาจละข้อความไว้ได้ แต่ไม่ได้อธิบายให้เห็น ลักษณะโครงสร้างที่ชัดเจนของข้อความ

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ได้วิเคราะห์หน่วยสร้างภาษาไทยที่เทียบเท่ากับหน่วยสร้าง กรรมวาจกภาษาอังกฤษ 10 ประเภท จากบทความทางวิชาการซึ่งเป็นงานเขียนในช่วงปี พ.ศ. 2503-2525 (ค.ศ. 1960-1982) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การเลือกใช้รูปแบบของหน่วยสร้าง ภาษาไทยในงานแปลประเภทอื่น ๆ ในปัจจุบันอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น อาจมี การเลือกใช้รูปแบบหน่วยสร้างภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น หรือรูปแบบหน่วยสร้างภาษาไทยที่ไม่เป็น ที่คุ้นเคยสำหรับผู้อ่านในงานแปลยุคแรก ๆ อาจเป็นที่ยอมรับมากขึ้นในปัจจุบัน

2.3 ผลงานที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การก

ผลงานที่แสดงแนวคิดเกี่ยวกับไวยากรณ์ศัพท์การกไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ ผลงานของ เลิศดาว สายัณห์เกษะ (Sayankena 1985) ซึ่งนำทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกมาใช้ในการ วิเคราะห์ภาษาผู้ไท ว่า ทฤษฎีนี้เป็นแนวความคิดของสแตนเลย์ สตารอสตา (Starosta and Nomura 1984) ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ภาษาต่าง ๆ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 (ค.ศ. 1970) ไวยากรณ์ศัพท์การกเป็นทฤษฎีภาษาที่ศึกษาเกี่ยวกับคำ โครงสร้างและความสัมพันธ์ของคำ เพื่อนำมาใช้ในการอธิบายโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในภาษา

ตามแนวความคิดของไวยากรณ์ศัพท์การก สมรรถนะภาษา (linguistic competence) ของผู้พูดขึ้นอยู่กับการเรียนรู้โครงสร้างของคำที่มีอยู่ในภาษา และการนำคำเหล่านั้นมาใช้ในการสื่อความหมาย คำต่าง ๆ ที่ปรากฏในประโยคจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกัน ดังนั้น ไวยากรณ์ศัพท์การก จึงมุ่งที่จะอธิบายเกี่ยวกับโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ และขอบเขตทางความหมายของคำแต่ละคำในภาษา เพื่อแสดงให้เห็นว่า ในการเลือกใช้คำที่ถูกต้องเหมาะสมในภาษานั้น คำต่าง ๆ สามารถปรากฏร่วมกับคำประเภทใดบ้าง หรือจำเป็นต้องปรากฏร่วมกับคำประเภทใดในประโยค โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ และขอบเขตทางความหมายของคำเหล่านี้ จะปรากฏในรูปแบบของ ลักษณะ (features) ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. context-free ซึ่งได้แก่ ลักษณะที่แสดงคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์หรือทางความหมายเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น แสดงคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ [+N] หมายถึง คำนาม หรือแสดงคุณสมบัติทางความหมาย [+soft] หมายถึง ความอ่อนนุ่ม เป็นต้น หรืออาจแสดงคุณสมบัติบางส่วนเป็นวากยสัมพันธ์ และบางส่วนเป็นคุณสมบัติทางความหมาย เช่น [+p(r)] หมายถึง พหูพจน์ เป็นต้น

2. context-sensitive หรือ contextual features ได้แก่ ลักษณะที่แสดงให้เห็นบริบทของศัพท์ ซึ่งบริบทเหล่านั้น จะชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างศัพท์ และการปรากฏของศัพท์เหล่านั้นในประโยค คำต่าง ๆ จะสามารถปรากฏในตำแหน่งใดในกลุ่มคำ หรือจำเป็นต้องปรากฏร่วมกับศัพท์ใดในประโยค เช่น [+F]_____ หมายถึง ศัพท์นั้น ๆ จะต้องนำหน้าด้วยโครงสร้างที่ลักษณะของหน่วยศัพท์หลักเป็น [+F] หรือ [-[+F]] หมายถึง ศัพท์นั้น ๆ จะไม่ปรากฏในโครงสร้างที่หน่วยศัพท์หลักมีลักษณะเป็น [+F] เป็นต้น

ลักษณะต่าง ๆ ของศัพท์ ได้มาจากการนำกฎทางคำศัพท์ (lexical rules) ซึ่งเป็นกฎทางไวยากรณ์ตามแนวความคิดของไวยากรณ์ศัพท์การกมาใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายคุณสมบัติต่าง ๆ ของหน่วยศัพท์ในภาษา กฎทางคำศัพท์ในไวยากรณ์ศัพท์การกนี้ ได้แก่

1. Redundancy rules เป็นกฎที่ใช้ในการอธิบายลักษณะโครงสร้างของศัพท์ในภาษา กฎนี้จะไม่แสดงลักษณะที่สามารถทำนายได้จากลักษณะอื่น ๆ ในศัพท์ ดังนั้น ศัพท์หนึ่ง ๆ จะปรากฏลักษณะเฉพาะของศัพท์นั้น ๆ เท่านั้น เช่น

RR-01 [+prnn] → [+N]

จากกฎนี้แสดงว่าศัพท์ที่มีลักษณะเป็น [+prnn] หรือ [-prnn] จะสามารถทำนายได้ว่า ศัพท์ดังกล่าวนั้นมีลักษณะเป็น [+N] ด้วยโดยไม่จำเป็นต้องปรากฏ [+N] ในศัพท์

2. Derivation rules กฎนี้มีหน้าที่สำคัญ 2 ประการคือ

- ทำหน้าที่เป็นแบบแผน (pattern) ที่จะทำให้เกิดหน่วยศัพท์ใหม่ในภาษา
- เพื่อแสดงให้เห็นว่า คลังคำในภาษาของผู้พูด จะมีคำ 2 ชุดที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน โดยชุดคำชุดหนึ่งเป็นชุดคำที่มีอยู่แล้วในคลังคำ และอาจใช้เป็นแบบแผนของคำใหม่ และอีกชุดคำหนึ่งเป็นคำใหม่ ซึ่งเกิดจากการนำคำในชุดคำแรกมาผ่านกฎการเปลี่ยนแปลงคำนี้ เช่น

$$\text{DR-01} \quad \begin{bmatrix} +\text{Adj} \\ \text{aFi} \end{bmatrix} \longrightarrow \begin{bmatrix} +\text{Adv} \\ +\text{mannr} \\ \text{aFi} \end{bmatrix}$$

$$\text{] } \longrightarrow \text{ [i]}$$

ตัวอย่างกฎนี้ หมายถึง คำคุณศัพท์ในภาษาอังกฤษที่มีลักษณะเป็น Fi เมื่อผ่านกฎนี้ จะเปลี่ยนเป็นคำกริยาวิเศษณ์ที่มีลักษณะเป็น Fi และมีอรรถลักษณะ หรือ ลักษณะทางความหมายเป็น [+mannr] ส่วนลักษณะต่อมา หมายถึง คำกริยาวิเศษณ์นี้จะต้องเติม suffix / -li / ในตำแหน่งขวาสุดหรือตำแหน่งท้ายของคำ ตัวอย่างเช่น คำคุณศัพท์ "slow" เมื่อผ่านกฎดังกล่าวนี้ จะเปลี่ยนเป็นคำกริยาวิเศษณ์ว่า "slowly" เป็นต้น

3. Subcategorization rules เป็นกฎที่แสดงให้เห็นชนิดต่าง ๆ ของศัพท์ โดยแยกชนิดของคำออกเป็นประเภทย่อย ๆ ในลักษณะที่เป็น + หรือ - (binary) เช่น

$$\text{SR-01} \quad [+N] \longrightarrow [+prnn]$$

ซึ่งหมายถึง คำนามสามารถแยกได้เป็นคำสรรพนามและคำที่ไม่ใช่คำสรรพนาม เป็นต้น

นอกจากนี้ กฎนี้ยังทำหน้าที่แสดง inflectional features ของหน่วยศัพท์ด้วย เช่น

$$\text{SR-02} \quad [+N] \longrightarrow \begin{bmatrix} +\text{plnl} \\ +\text{Nom} \end{bmatrix}$$

ซึ่งหมายถึง คำนามนั้นอาจทำหน้าที่เป็นพหูพจน์ หรือไม่ใช่พหูพจน์ และเป็น nominative หรือไม่ใช่ nominative เป็นต้น

4. Inflectional redundancy rules เป็นกฎที่แสดงให้เห็นการเลือกใช้ inflectional feature ที่เหมาะสม และปรียบที่อาจเกิดร่วมกับ inflectional features นั้น ๆ เช่น

$$\text{IRR-02} \quad [+ntrg] \rightarrow [-[+Nom] ___]$$

จากตัวอย่าง หมายถึง ศัพท์ที่มีลักษณะนี้จะไม่สามารถปรากฏหลังคำนามที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคได้ เป็นต้น

5. Inflectional morphological rules เป็นกฎที่แสดงให้เห็นว่า ศัพท์จะมีรูปคำอย่างไร เมื่อปรากฏเป็นคำในภาษา เช่น

$$\text{IMR-01} \quad] \rightarrow Z] / \begin{matrix} [-prnn] \\ [+plrl] \end{matrix}$$

ตัวอย่างข้างต้นหมายถึง คำนามในภาษาอังกฤษที่ทำหน้าที่เป็นพหูพจน์และไม่ใช่คำสรรพนาม จะต้องเติม / Z / ท้ายคำ เป็นต้น

ไวยากรณ์ศัพท์การกรณี่ เป็นทฤษฎีที่ไม่มีกฎแปรรูป (Transformational rules) และไม่ได้ศึกษาถึงความแตกต่างของโครงสร้างลึกและโครงสร้างผิว แต่ได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับ "การกร" (case) มาใช้ในการวิเคราะห์ภาษา โดยศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ระหว่างคำนามและคำกริยาหลักในประโยค และได้กล่าวถึงหน่วยทางการกร 3 หน่วย คือ

1. รูปการกร (Case form - CF) จะแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ทางการกร และหน้าที่ทางไวยากรณ์ของนามวลีและบุพบทวลีที่ปรากฏในโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ เช่น รูปการกรประธาน (nominative) รูปการกรกรรม (accusative) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังอาจแสดงให้เห็นหน่วยทางความหมายที่เกี่ยวกับทิศทางหรือสถานที่ (localistic context) เช่น source, direction, goal, terminus เป็นต้น

2. การกรสัมพันธ์ (Case relation - CR) เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะต่าง ๆ ระหว่างคำนามและคำกริยาหลักที่ปรากฏในประโยค การกรสัมพันธ์ในไวยากรณ์ศัพท์การกรณี่จะ

พิจารณาจาก หลักเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ เป็นสำคัญ และคำแต่ละคำก็จะปรากฏคุณสมบัติทาง ความหมายในรูปของอรรถลักษณะ (semantic features) ด้วย นอกจากนี้ ไวยากรณ์ ศัพท์การกยังได้เสนอข้อจำกัดที่สำคัญเกี่ยวกับการกสัมพันธ์ เรียกว่า the one per Sent constraint ซึ่งหมายความว่า ในอนุประโยคหนึ่ง ๆ คำนามแต่ละคำจะแสดงการกสัมพันธ์ได้ เพียง 1 ลักษณะเท่านั้น และการกสัมพันธ์แต่ละลักษณะจะปรากฏเพียง 1 ครั้ง

3. เครื่องหมายชี้บ่งการก (Case markers) กลไกทางภาษาที่แสดงให้เห็น เครื่องหมายชี้บ่งการกในแต่ละภาษา จะมีลักษณะแตกต่างกันไป โดยอาจแสดงด้วยลักษณะ โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของภาษานั้น ๆ ชนิดของศัพท์ หรือ กลไกทางภาษาลักษณะอื่น ๆ เครื่องหมายชี้บ่งการกนี้ จะแสดงให้เห็นรูปการกและการกสัมพันธ์ของศัพท์ด้วย

ไวยากรณ์ศัพท์การก ได้แบ่งการกสัมพันธ์ออกเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่

1. ผู้ถูก (Patient - PAT) เป็นการกสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของ หน่วยคำนามหลักที่เป็นที่รับรู้ในสถานการณ์นั้นกับคำกริยา การกสัมพันธ์นี้ จะต้องปรากฏใน กรอบการก (case frame) ของคำกริยาทุกคำ ดังนั้นประธานของคำกริยาในแต่ละประโยค จะมีการกสัมพันธ์เป็นผู้ถูก นอกจากนี้ การกสัมพันธ์ผู้ถูก ยังแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่าง วงใน (Inner) และวงนอก (Outer) ของการกสัมพันธ์อื่น ๆ โดยการกสัมพันธ์วงในจะ แสดงให้เห็นขอบเขตของการกสัมพันธ์นั้น ๆ ที่มีผลต่อผู้ถูกโดยตรง และการกสัมพันธ์วงนอกจะ แสดงขอบเขตของการกสัมพันธ์ที่มีผลต่อสถานการณ์ทั้งหมด

2. ผู้ทำ (Agent - AGT) เป็นการกสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของ คำนามกับคำกริยาในลักษณะของผู้สนับสนุน ผู้ก่อเหตุ ผู้มีประสบการณ์ หรือผู้ควบคุมสถานการณ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดการกระทำที่มีผลกระทบต่อผู้ถูก การกสัมพันธ์นี้ จะต้องปรากฏร่วมกับผู้ถูก ไม่ สามารถปรากฏโดยลำพังได้

3. สถานที่ (Locus - LOC) เป็นการกสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ ของคำนามที่เป็นสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งไม่มีชีวิตกับคำกริยา ซึ่งหากปรากฏเป็นการกสัมพันธ์วงใน ความสัมพันธ์นั้นจะมีลักษณะเป็นแหล่งเดิม จุดหมาย หรือสถานที่ของผู้ถูก หรือถ้าปรากฏเป็น การกสัมพันธ์วงนอก จะแสดงให้เห็นสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับระยะทาง ทั้งที่เป็นรูปธรรมและ นามธรรมของการกระทำหรือสถานการณ์ทั้งหมด

4. ผู้ร่วม (Correspondent - COR) เป็นการกล่มพันธ์ที่แสดงให้เห็นความ
สัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยา ซึ่งอาจแบ่งได้เป็นการกล่มพันธ์วงใน คือ สิ่งที่ปรากฏร่วมกับผู้ถูก
และการกล่มพันธ์วงนอก คือ ขอบเขตในการอ้างถึงของการกระทำหรือสถานการณ์ทั้งหมด

5. ผู้กระทบ (Means - MNS) การกล่มพันธ์วงในของผู้กระทบ ได้แก่ ความ
สัมพันธ์ของสิ่งที่ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อผู้ถูก และการกล่มพันธ์วงนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์
ของสิ่งที่ปรากฏในรูปนามธรรมที่มีผลกระทบต่อการกระทำ ขบวนการ หรือสถานการณ์ทั้งหมด

6. เวลา (Time - TIM) เป็นการกล่มพันธ์ที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของ
คำนามกับคำกริยาที่แสดงขอบเขตของเวลาในสถานการณ์นั้น ๆ

ไวยากรณ์ศัพท์การก เป็นไวยากรณ์ที่มีข้อบัญญัติสูง ซึ่งมีส่วนช่วยในการลดจำนวน
ไวยากรณ์ หรือการกล่มพันธ์ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ภาษา ข้อบัญญัติซึ่งเป็นแนวความคิดที่
สำคัญในไวยากรณ์ศัพท์การกนี้ ได้แก่

- (1) ในไวยากรณ์ศัพท์การกไม่มีการใช้กฎแปรรูป (Transformational rules)
- (2) หน่วยที่ปรากฏในตำแหน่งสุดท้าย (node) ของแผนภูมิต้นไม้ จะต้องเป็น
คำ (words) ไม่ใช่หน่วยคำ (morphemes)
- (3) ลักษณะ (features) จะปรากฏที่ศัพท์เท่านั้น
- (4) โครงสร้างทุกโครงสร้าง จะต้องมีหน่วยศัพท์หลักอย่างน้อย 1 หน่วย
- (5) ไวยากรณ์ศัพท์การกจะ ไม่มีลักษณะในรูปของกฎต่าง ๆ (Rule features)
- (6) ลักษณะทุกลักษณะจะปรากฏในรูปทวิลักษณ์ (binary) คือมีลักษณะเป็น +
หรือ -
- (7) การจัดประเภททางวากยสัมพันธ์ หรือชนิดของคำจะจำกัดลง แต่สามารถใช้
ในการอธิบายภาษาได้อย่างครอบคลุม ในไวยากรณ์ศัพท์การกนี้ คำทุกคำจะจัดอยู่ในชนิดคำใด
ชนิดคำหนึ่งเพียงชนิดเดียวเท่านั้น โดยพิจารณาจากการปรากฏร่วมกับคำอื่น ๆ ในหน่วยสร้าง
- (8) Contextual features จะแสดงที่หน่วยศัพท์หลักของหน่วยสร้างที่เป็น
หน่วยสร้างประชิด (sister construction) เท่านั้น ซึ่งอาจเรียกข้อจำกัดนี้ว่า The
Sisterhead Constraints
- (9) ไวยากรณ์ศัพท์การกจะไม่มีกฎโครงสร้างวลี (phrase structure rules)
ที่แยกมาจากกฎทางคำ (lexical rules)

ในการเขียนแผนภูมิต้นไม้ของไวยากรณ์ศัพท์การกนี้ เส้นต่าง ๆ จะแสดงให้เห็น ความสัมพันธ์ของหน่วยสร้างทางวากยสัมพันธ์ ดังนี้

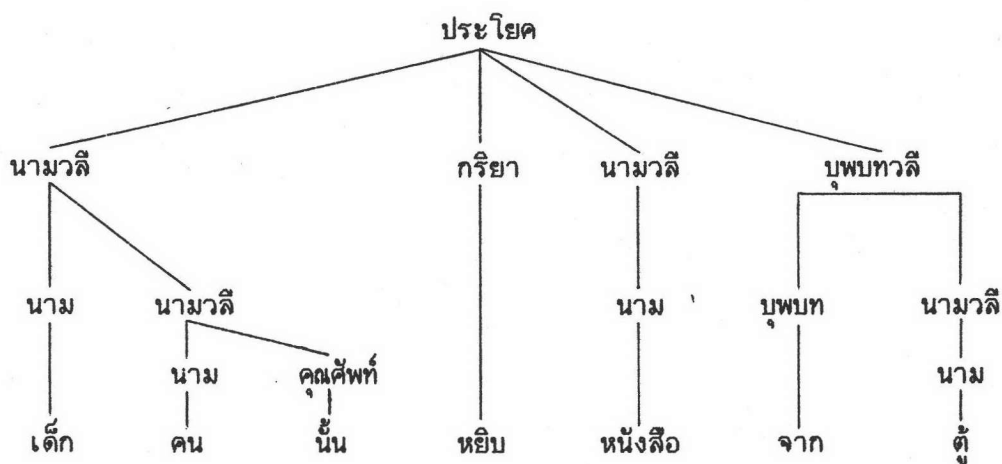
- เส้นตั้ง (vertical lines) แสดงว่าเป็นหน่วยศัพท์หลักของหน่วยสร้าง
- เส้นเฉียง (slanted lines) แสดงว่าเป็นหน่วยศัพท์ที่ขยายหน่วยศัพท์หลัก
- เส้นนอน (horizontal lines) แสดงว่า หน่วยศัพท์ที่อยู่ปลายเส้น 2 หน่วย

ปรากฏร่วมกัน ทำหน้าที่เป็นหน่วยหลักร่วมในหน่วยสร้างที่มีหน่วยหลักล้วน

ลักษณะความสัมพันธ์ของหน่วยศัพท์ที่ปรากฏในหน่วยสร้าง แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. หน่วยสร้างแบบมีหน่วยขยาย (endocentric construction) หมายถึง หน่วยสร้างที่มีหน่วยศัพท์หลักเพียง 1 หน่วย เช่น "เด็กคนนั้น" หรือ "คนนั้น" ในแผนภูมิต้นไม้ ข้างล่าง
2. หน่วยสร้างที่มีหน่วยหลักล้วน (exocentric construction) หมายถึง หน่วยสร้างที่มีหน่วยศัพท์อิสระตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีหน่วยใดเป็นหน่วยศัพท์หลัก เช่น "จากตู้" ในแผนภูมิข้างล่าง

ตัวอย่างแผนภูมิต้นไม้

จากแผนภูมิต้นไม้ จะเห็นได้ว่า นามวลี "เด็กคนนั้น" เป็นหน่วยสร้างแบบมีหน่วยขยาย เพราะประกอบด้วยหน่วยหลักเพียง 1 หน่วย ได้แก่ "เด็ก" และส่วนที่เหลือจะเป็นหน่วยขยาย ซึ่งได้แก่ "คนนั้น" หน่วยหลักของนามวลีจะแสดงด้วยเส้นตั้งจากนามวลี และหน่วยขยายจะแสดงด้วยเส้นเฉียง สำหรับบุพบทวลีว่า "จากตู้" นั้น เป็นหน่วยสร้างที่มีหน่วยหลักล้วน กล่าวคือ ส่วนประกอบในวลีนี้ ซึ่งมี 2 หน่วย เป็นหน่วยศัพท์อิสระทั้ง 2 หน่วยที่ทำ

หน้าที่เป็นหน่วยหลักร่วม และความสัมพันธ์ดังกล่าวจะแสดงด้วยเส้นนอน ต่อด้วยเส้นตรงแนวตั้งคู่กัน ซึ่งแสดงว่า ทั้ง 2 หน่วยมีความสำคัญเท่า ๆ กัน ไม่มีหน่วยใดเป็นหน่วยหลัก ส่วนกริยา "หยิบ" ในแผนภูมินี้ เป็นหน่วยศัพท์หลักของประโยคนี้นี้ จึงปรากฏที่ปลายเส้นตั้งตรงจากหน่วยประโยค

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (Prasithrathsint 1983) ได้นำแนวความคิดของ ทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกมาใช้ในการวิเคราะห์หน่วยสร้างกรรมวาจกในงานเขียนภาษาไทยในยุคกรุงรัตนโกสินทร์ โดยกล่าวว่า รูปการกในภาษาไทยที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้มี 5 รูป ได้แก่

1. Nominative (Nom) หมายถึง ประธานในโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ปรากฏหน้าคำกริยาในประโยค
2. Accusative (Acc) หมายถึง กรรมตรง หรือกรรมที่อยู่หลังคำบุพบท
3. Instrumental (Ins) ได้แก่ คำที่นำหน้าด้วยคำบุพบท "ด้วย"
4. Manner (Man) ได้แก่ คำที่นำหน้าด้วยคำบุพบท "โดน"
5. Locative (Loc) ได้แก่ คำที่นำหน้าด้วยคำบุพบท "จาก" "ถึง" หรือ "แต่"

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ได้ให้คำจำกัดความหน่วยสร้างกรรมวาจกในภาษาไทยที่พบในการวิจัยนี้ว่า หน่วยสร้างกรรมวาจก หมายถึง หน่วยสร้างที่ประธานของประโยคมีการกสัมพันธ์ในลักษณะผู้ถูก (Patient) และมีคำกริยาหลักเป็นคำกริยาที่ได้รับการแปรมาจากกรรมกริยา หรือเป็นคำกริยาที่มีลักษณะดังนี้

- กรรมกริยาแปลง (a derived intransitive verb) (ดูรายละเอียดในบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.3.1)

- นามวลีที่มาจากกรรมกริยาแปลง

- กรรมกริยาที่อ้างถึงประธานในการกสัมพันธ์ของผู้ถูก ตัวเดียวกันกับประธานใน

อนุประโยคหลัก

จากผลการวิเคราะห์ อาจกล่าวได้ว่า หน่วยสร้างกรรมวาจกในภาษาไทยที่พบในงานเขียนในยุคกรุงรัตนโกสินทร์นั้น อาจแบ่งได้เป็น 5 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

- 1) หน่วยสร้างกรรมวาจกคำกริยา (the 'verb' passive) ได้แก่ กรรมกริยาแปลง ซึ่งคำกริยาดังกล่าวจะมีรูปคำเช่นเดียวกับกรรมกริยาเดิม แต่การใช้จะเปลี่ยนแปลงไป โดยประธานจะมีการกสัมพันธ์เป็นผู้ถูก ไม่ใช่ผู้ทำ (Agent) เช่น อาหาร

แบบนี้ทำงานง่าย

2) หน่วยสร้างกรรมวาจก "ถูก" (the /thùuk/ passive) คำกริยา "ถูก" นี้จะอยู่ในรูปอกรรมกริยา ซึ่งอาจแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 ตามด้วยประโยคเสริม (sentence complement) ซึ่งประกอบด้วย สกรรมกริยา โดยมีประธานอยู่ในการกัมพันธ์ของผู้ทำ (Agent) เช่น เขาถูกตำรวจจับ

2.2 ตามด้วยประโยคเสริม ซึ่งประกอบด้วยอกรรมกริยาแปลง โดยมีประธานอยู่ในการกัมพันธ์ของผู้ถูก และอาจมีคำบุพบท "โดย" ตามด้วยผู้กระทำ (actor) หรือไม่ได้ เช่น หัวหน้าถูกสั่งหารโดยองค์การลับ

การใช้คำกริยา "ถูก" ในหน่วยสร้างกรรมวาจกนี้ พบว่า ใช้ทั้งในความหมายที่ไม่ดี เช่น เขาถูกดู และความหมายที่ดีหรือเป็นกลาง เช่น งานถูกแบ่ง เป็นต้น

3) หน่วยสร้างกรรมวาจก "เป็น" (the /pen/ passive) จะปรากฏในโครงสร้างที่ตามด้วยกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นนาม ซึ่งประกอบด้วยคำว่า "ที่" และอกรรมกริยาแปลง ซึ่งคำกริยาส่วนใหญ่ที่ใช้ในรูปนี้ มักจะเป็นคำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ เช่น เรื่องนี้เป็นที่รู้ทั่วไป

4) หน่วยสร้างกรรมวาจก "ได้รับ" (the /dây-ráp/ passive) คำกริยา "ได้รับ" นี้ จะปรากฏในโครงสร้างที่อาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

4.1 "ได้รับ" ตามด้วยคำกริยา เช่น เขาได้รับแต่งตั้ง

4.2 "ได้รับ" ตามด้วยนามวลีที่มาจากอกรรมกริยาแปลง เช่น เขาได้รับการแต่งตั้ง

5) หน่วยสร้างกรรมวาจกประเภทอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ คำกริยาต่อไปนี้ "ต้อง" "โดน" และ "รับ" โดยคำกริยา "ต้อง" และ "โดน" จะปรากฏในโครงสร้างที่คล้ายกับโครงสร้างของหน่วยสร้างกรรมวาจก "ถูก" และคำว่า "รับ" จะปรากฏในโครงสร้างที่คล้ายกับโครงสร้างในหน่วยสร้างกรรมวาจก "ได้รับ" ตัวอย่างเช่น

- เขาต้องขัง
- ข้าพเจ้าโดนตบหน้า
- ราษฎรทุกคนที่เป็นผู้รับเลือกตั้ง

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ สรุปผลการวิเคราะห์ว่า แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงของหน่วยสร้างกรรมวาจกในภาษาไทย จะได้รับอิทธิพลมาจากงานเขียนในภาษาอังกฤษ แต่อาจกล่าวได้ว่า หน่วยสร้างกรรมวาจกในภาษาไทยนั้นไม่ได้เกิดจากการยืม หรือการรับหน่วยสร้างกรรมวาจกมาจากภาษาอังกฤษ เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การกนี้ จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างกรรมวาจกในภาษาไทยเป็นการพัฒนารูปแบบของคลังคำและโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีอยู่แล้วในภาษาให้มีรูปแบบการใช้ที่แตกต่างไปจากเดิมเพื่อใช้ในการสื่อความหมายได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้พูด และเป็นการขยายขอบเขตการใช้ภาษาให้กว้างขึ้นอีกด้วย

ในวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยจะได้นำแนวความคิดของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ซึ่งได้วิเคราะห์หน่วยสร้างกรรมวาจกในภาษาไทยตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การก และวิเคราะห์หน่วยสร้างภาษาไทยที่เทียบเท่ากับหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษ ในการเขียนบทความทางวิชาการ มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์หน่วยสร้างภาษาไทยที่เทียบเท่ากับหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษในชาวต่างประเทศผ่านดาวเทียม ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดในบทต่อไป